

แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา^{*}

GUIDELINES FOR PROMOTING POLITICIANS' LEADERSHIP ACCORDING TO BUDDHISM

พระอธิการประเสริฐ ปญญาวโร, จักรวาล เหมือนแจ่ม, สักยา ขาวหมื่นไวย

Praatikan Prasoe Panyavaro, Jakkawarn Mueanjaem, Sappaya Khaomuenwai

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: prasroed.pla@stu.mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา ซึ่งภาวะผู้นำที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและเป็นธรรม บทความนี้มุ่งเน้นการวิเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนา คือ หลักปาปนิกรรม เพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยในยุคปัจจุบัน พบว่า การประยุกต์หลักธรรมในพระพุทธศาสนาสามารถเสริมสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและเป็นธรรม โดยเฉพาะในเรื่องของความซื่อสัตย์ ความเมตตา และความเสียสละ บทความได้นี้เสนอแนวทางในการประยุกต์หลักธรรมเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทย คือ หลักปาปนิกรรม ที่กล่าวถึงลักษณะของผู้นำที่ดีไว้ 3 ประการ คือ 1. จักขุมา มองการณ์ไกลหรือมีมุมมองที่กว้างกว่าบุคคลทั่วไปในองค์กร 2. วิฐุโร มีการจัดการธุระได้ดี และ 3. นิสสยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับคนในองค์กรหรือประชาชนได้ดีมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ; นักการเมือง; ปาปนิกรรม

Abstract

This article presented the approaches to promote politicians' leadership according to Buddhism. Good leadership is an important factor in creating a strong and just society. This article focused on analyzing and applying Buddhist principles, namely, the Papanikadhamma, to promote

^{*}Received February 28, 2025; Revised April 4, 2025; Accepted April 18, 2025

leadership for Thai politicians in the present era. It was found that the application of Buddhist principles can enhance moral and just leadership, especially in terms of honesty, kindness, and sacrifice. This article presented the approaches to apply Buddhist principles to promote leadership for Thai politicians, namely, the Pāpanikadhamma, which describes three characteristics of a good leader: 1. Chakkhuma, who has a far-sighted view or a wider perspective than other people in the organization; 2. Vidhuro, who is good at managing business; and 3. Nissayasampanno, who has good human relations, gets along well with people in the organization or the public, and is humble.

Keywords: Leadership; Politician; Pāpanikadhamma

บทนำ

ภาวะผู้นำที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและเป็นธรรม การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยในยุคปัจจุบันสามารถทำได้โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพไม่เพียง แต่สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างประชาชนเท่านั้น (เนตรพัฒนา ยาวิชรา, 2552) แต่ยังส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบและการกำกับดูแลทางจริยธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนของสังคม ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่มีมูลค่ามุมมองที่หลากหลาย ส่งเสริมการรวมและความร่วมมือระหว่างสมาชิกทุกคนในสังคม ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่มีมูลค่ามุมมองที่หลากหลาย ส่งเสริมการรวมและการทำงานร่วมกันในหมู่สมาชิกทุกคนในสังคม (ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2549) ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการกับความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมและส่งเสริมนโยบายที่ครอบคลุมซึ่งมีประโยชน์ต่อประชาชนทุกคน ทำให้มั่นใจได้ว่าทุกเสียงจะถูกได้ยินและให้ความสำคัญในกระบวนการตัดสินใจ การสร้างผู้นำที่มีคุณธรรมในสังคมไม่เพียงแต่จะช่วยลดปัญหาความไม่เท่าเทียมกัน แต่ยังสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืนได้อีกด้วย (ยงยุทธ เกษสาคร, 2541)

ภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญของนักการเมืองที่ต้องบริหารประเทศและดูแลประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ นักการเมืองที่ดีต้องมีหลักคิดและจริยธรรมในการดำเนินนโยบายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หลักปาปนิกรรม (อง.ตึก. (ไทย) 35/459/61) ซึ่งเป็นหลักธรรมของพ่อค้า ประกอบด้วยคุณสมบัติสำคัญที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักการเมืองไทย ได้แก่ จักขุมา มีวิสัยทัศน์ วิรุโร มีความเชี่ยวชาญ และ นิสสยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2552) คุณสมบัติเหล่านี้ไม่เพียง แต่ช่วยเพิ่มความสามารถของนักการเมืองในการเป็นผู้นำอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังส่งเสริมความไว้วางใจและความร่วมมือภายในชุมชน ซึ่งในที่สุดมีส่วนช่วยในการพัฒนาที่ยั่งยืนและความสามัคคีทางสังคม การพัฒนาภาวะผู้นำที่ดีในนักการเมืองจึงไม่เพียงแต่จะต้องอาศัยคุณสมบัติเหล่านี้เท่านั้น แต่ยังควรมีความมุ่งมั่นในการฟังเสียงของประชาชนและตอบสนองต่อความต้องการของพวกเขาอย่างเหมาะสมอีกด้วย (เศวานิต เศษานนท์, 2542)

ดังนั้น ถ้านำเอาหลักปาปนิกรรม หรือธรรมของพ่อค้าผู้ฉลาด ประกอบด้วยคุณธรรม 3 ประการ ได้แก่ จักขุมา มีตาดี วิรุโร มีฐานะดี และนิสสยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี หลักธรรมเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการส่งเสริมความเป็นผู้นำทางจริยธรรมและความรับผิดชอบ หลักการเหล่านี้สามารถเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนและส่งเสริมให้พลเมืองมีส่วนร่วมมากขึ้นในกระบวนการทางการเมือง

ภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยในปัจจุบัน

ภาวะผู้นำของนักการเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดทิศทางและอนาคตของประเทศ นักการเมืองที่มีภาวะผู้นำที่ดีสามารถบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจให้กับประชาชน และนำพาสังคมไปสู่ความเจริญก้าวหน้า (สฤติย์ กองคำ, 2544) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยยังคงเป็นประเด็นที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในหลายแง่มุม ทั้งในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารประเทศ คุณสมบัติของภาวะผู้นำที่ดีในนักการเมืองไทย มีดังนี้

1. วิสัยทัศน์และความสามารถในการวางแผน

นักการเมืองต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถมองเห็นปัญหาและโอกาสของประเทศได้อย่างชัดเจน ความสามารถของพวกเขาในการกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญต่อการจัดการกับความท้าทายเหล่านี้และใช้ประโยชน์จากโอกาสที่อาจเกิดขึ้น

ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและความก้าวหน้าของประเทศ และควรมีความสามารถในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาประเทศในระยะยาว ความสามารถในการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ และรวมมุมมองที่หลากหลายเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างนโยบายที่ครอบคลุมซึ่งตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกคน (Bass & Avolio, 1990)

2. ความซื่อสัตย์และโปร่งใส

ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนเชื่อมั่นในตัวนักการเมือง ความซื่อสัตย์และความโปร่งใสเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างนักการเมืองกับประชาชน เนื่องจากพวกเขารับประกันความรับผิดชอบและการกำกับดูแลที่มีจริยธรรม การมีความซื่อสัตย์และโปร่งใยังช่วยลดการทุจริตและส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคม โดยสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง และควรมีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานได้ การสร้างกลไกที่ชัดเจนสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลจะช่วยให้เสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเมือง และทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณภาพในการกำหนดอนาคตของประเทศ (พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต), 2546)

3. ความสามารถในการบริหารและการตัดสินใจ

นักการเมืองที่มีภาวะผู้นำต้องสามารถบริหารทรัพยากรของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดสรรงบประมาณและการวางแผนกลยุทธ์เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และต้องกล้าตัดสินใจในเรื่องสำคัญ ๆ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพยังต้องการความสามารถในการสื่อสารอย่างชัดเจนและสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความไว้วางใจในหมู่ผู้ประกอบการส่งเสริมสภาพแวดล้อมการทำงานร่วมกันที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองและการมีส่วนร่วมในกระบวนการประชาธิปไตย การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนานโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง โดยนักการเมืองควรเปิดโอกาสให้ทุกเสียงได้รับการฟังและนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมที่สุดสำหรับอนาคตของประเทศ (เถาว์ลย์ นันทาภิวัฒน์, 2521)

4. ความสามารถในการสื่อสารและเข้าถึงประชาชน

นักการเมืองต้องสามารถสื่อสารแนวคิด นโยบาย และเป้าหมายให้ประชาชนเข้าใจได้อย่างชัดเจน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพไม่เพียง แต่ส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างนักการเมืองกับประชาชนเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมืองช่วยให้ประชาชน

มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการประชาธิปไตย การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการกับความกังวลของประชาชนและส่งเสริมความโปร่งใส ทำให้นักการเมืองสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งขึ้นกับผู้เลือกตั้งของตนและตอบสนองต่อความต้องการของพวกเขาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำมาปรับปรุงการบริหารประเทศการสร้างช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายจะช่วยให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่นักการเมืองได้อย่างสะดวกสบายยิ่งขึ้น (นิธย์ สัมมาพันธ์, 2546)

ดังนั้น ภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยในปัจจุบันยังมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์ ความสามารถ และคุณธรรม สามารถนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าได้ ในขณะที่ปัญหาคอร์รัปชัน การบริหารที่ขาดความต่อเนื่อง และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ ดังนั้น การพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำที่ดีในนักการเมืองไทยเป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้ประเทศสามารถก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน

หลักปาปนิกรรม

หลักปาปนิกรรมในพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ หลักปาปนิกรรมประกอบด้วย จักขมา การมีวิสัยทัศน์ วิธูโร การมีความรู้และความสามารถ และนิสสยสัมปันโน การมีความสัมพันธ์ที่ดีและการพึ่งพาอาศัยกัน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต), 2554) การนำหลักเหล่านี้มาใช้สามารถช่วยนักการเมืองในการสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือจากประชาชน ตลอดจนส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. จักขมา การมีวิสัยทัศน์

นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถมองเห็นภาพรวมและทิศทางในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจะช่วยให้ผู้นำสามารถกำหนดนโยบายและแผนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชน นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความร่วมมือระหว่างกลุ่มที่หลากหลาย ส่งเสริมความรู้สึกร่วมกันของสามัคคีและจุดประสงค์ที่ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงที่มีความหมายภายในชุมชน นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์ยังสามารถคาดการณ์ความท้าทายและโอกาสในอนาคตได้ ทำให้พวกเขาสามารถปรับกลยุทธ์ของพวกเขาได้อย่างเชิงรุกและรับประกันการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับคนรุ่นต่อไป (เสาวนีย์ มิตตะธรรมากุล, 2567)

2. วิถีโร การมีความรู้และความสามารถ

ความรู้และความสามารถเป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาทางการเมือง นักการเมืองที่มีความรู้และความสามารถจะสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะและความรู้ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องจะช่วยเสริมสร้างภาวะผู้นำที่มีคุณภาพ ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพไม่เพียง แต่ต้องการความรู้และทักษะเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นไปสู่วิสัยทัศน์ร่วมกัน ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพยังต้องการความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกลุ่มที่หลากหลาย ทำให้มั่นใจได้ว่าเสียงทั้งหมดจะได้รับ การยินในกระบวนการตัดสินใจ การสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่งในกลุ่มต่าง ๆ ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจระหว่างผู้นำกับผู้ติดตาม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและโครงการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (ศลิษา พิบูลย์สวัสดิ์, 2567)

3. นิสัยสัมปັນโน การมีความสัมพันธ์ที่ดีและการพึ่งพาอาศัยกัน

การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นผู้นำที่มีความรับผิดชอบและมีความเป็นธรรม นักการเมืองที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการพึ่งพาอาศัยกันจะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแก้ไขปัญหาทางการเมืองได้อย่างยั่งยืน การสร้างความไว้วางใจและการทำงานร่วมกันส่งเสริมความรู้สึกของชุมชน ส่งเสริมความพยายามร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ในขณะที่เดียวกันก็เพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของการกำกับดูแล ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการฟังและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่ได้ยินเสียงที่หลากหลายและมีคุณค่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพไม่เพียง แต่ส่งเสริมความร่วมมือเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นจากสมาชิกชุมชนทุกคน เพื่อให้แน่ใจว่ามุมมองที่หลากหลายจะรวมเข้ากับกระบวนการตัดสินใจ การสร้างบรรยากาศที่ครอบคลุมส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ทำให้มีการแก้ไขที่ครอบคลุมมากขึ้นมาจากการป้อนข้อมูลร่วมของเสียงที่หลากหลาย การมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจจะช่วยให้เกิดความเป็นธรรมและโปร่งใส ซึ่ง

นำไปสู่การพัฒนานโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของชุมชนได้ดียิ่งขึ้น (ศิริ รุ่งภัทรเสวต, 2567)

ดังนั้น การประยุกต์ใช้หลักปาปนิกรรมในการเสริมสร้างภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยจะช่วยสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและเป็นธรรม การส่งเสริมภาวะผู้นำที่มีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงการสนับสนุนจากรัฐบาลและองค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและเป็นธรรมอย่างยั่งยืน การดำเนินการตามหลักการความเป็นผู้นำทางจริยธรรมจะส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความรับผิดชอบและความโปร่งใส ซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงการกำกับดูแลและความไว้วางใจของประชาชนในสถาบันการเมือง การสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจและกำหนดนโยบายจะเป็นกุญแจสำคัญในการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเมือง และทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในสังคมไทย

แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองด้วยหลักปาปนิกรรม

ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศ นักการเมืองที่มีภาวะผู้นำที่ดีจะสามารถบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และนำพาสังคมไปสู่ความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า หลักปาปนิกรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่พ่อค้าพึงมี สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยได้ การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนจะช่วยเสริมสร้างศักยภาพในการนำพาประเทศไปสู่อนาคตที่ดีกว่า โดยการใช้หลักธรรมเหล่านี้เป็นแนวทางในการตัดสินใจและดำเนินงาน โดยประกอบด้วยสามองค์ประกอบหลัก ได้แก่ จักขุมา มีวิสัยทัศน์, วิธูโร มีความสามารถในการบริหาร, และนิสสยสัมปันโน มีที่ปรึกษาที่ดี ซึ่งแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยตามหลักปาปนิกรรม มีดังนี้

1. การพัฒนาวิสัยทัศน์

การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นโอกาสและปัญหาที่อาจเกิดขึ้นล่วงหน้า นักการเมืองที่มีจักขุมาจะสามารถวางแผนและกำหนดนโยบายที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความสามารถนี้ช่วยให้พวกเขาคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงในภูมิทัศน์ทางการเมืองและปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมเพื่อให้แน่ใจว่าการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพและความสำเร็จในระยะยาว การมีจักขุมาไม่เพียงแต่ช่วยในการวางแผนระยะสั้น แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต โดยนักการเมืองที่สามารถมองเห็นภาพรวม

และคาดการณ์แนวโน้มต่าง ๆ จะมีโอกาสสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับสังคมได้มากขึ้น

ส่งเสริมโดยการจัดอบรมและสัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์และคาดการณ์อนาคต ความคิดริเริ่มดังกล่าวมีความสำคัญต่อการให้บุคคลและองค์กรมีเครื่องมือที่จำเป็นในการนำทางภูมิทัศน์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้มีการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับแนวโน้มทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความคิดริเริ่มนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เข้าร่วมมีข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญซึ่งสามารถแจ้งการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และส่งเสริมความสามารถในการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานในประเทศที่มีการบริหารจัดการที่ประสบความสำเร็จ แนวทางนี้ไม่เพียง แต่ช่วยเพิ่มความสามารถของแต่ละบุคคล แต่ยังส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กร สร้างเครือข่ายการแบ่งปันความรู้ที่สามารถนำไปสู่การแก้ไขที่เป็นนวัตกรรมสำหรับความท้าทายที่เกิดขึ้นใหม่

2. การเสริมสร้างความสามารถในการบริหาร

การมีความสามารถในการบริหารจัดการ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักการเมืองที่มีวิธียุทธศาสตร์จะสามารถจัดการกับปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม รวมถึงสามารถบริหารทรัพยากรของประเทศ อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับประชาชนและการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคต

ส่งเสริมโดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับการบริหารภาครัฐให้กับนักการเมือง การดำเนินการตามโปรแกรมการฝึกอบรมดังกล่าวสามารถเพิ่มทักษะและความรู้ของนักการเมืองทำให้พวกเขาสามารถตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลในเชิงบวกต่อการกำกับดูแลและสวัสดิการสาธารณะ สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้การบริหารงานมีความทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น การนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการข้อมูลและการสื่อสารจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของนักการเมืองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาระบบการตรวจสอบและประเมินผลเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและโปร่งใส การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับประชาชนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ จะทำให้เกิดความโปร่งใสและความไว้วางใจในระบบการบริหารจัดการของประเทศ

3. การเลือกที่ปรึกษาที่ดี

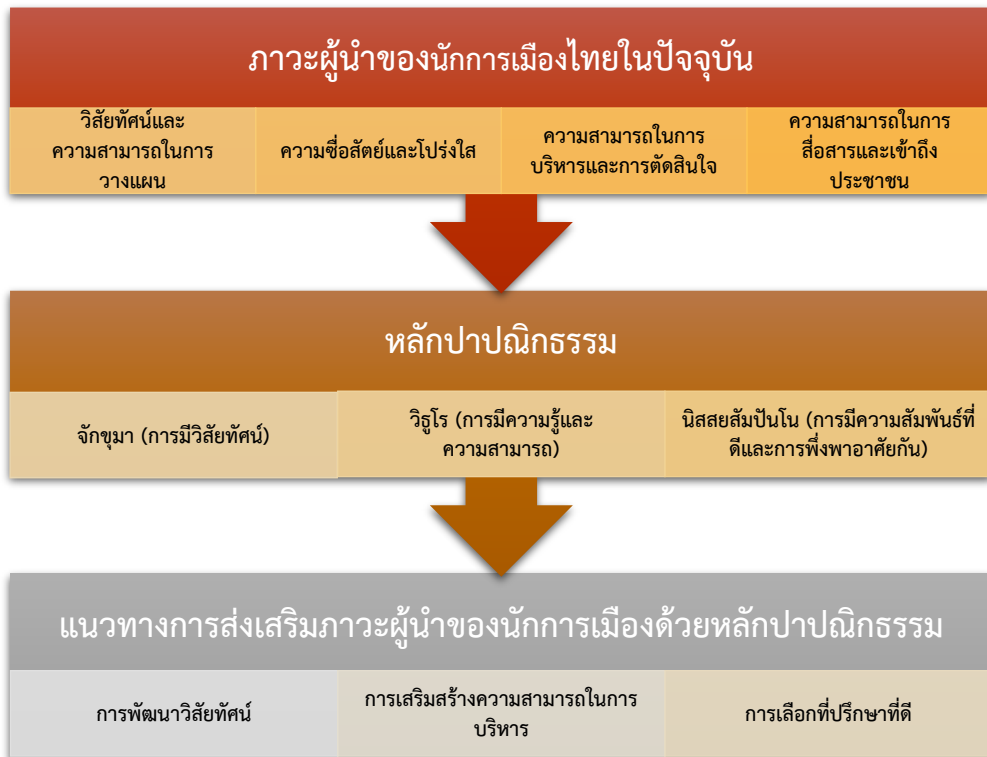

การมีที่ปรึกษาที่ดี รอบรู้และสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ นักการเมืองที่มีนิสัยซื่อสัตย์นั้นจะสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรอบคอบ เนื่องจากมีข้อมูลและความคิดเห็นที่หลากหลายในการประกอบการตัดสินใจ ที่ปรึกษาที่ดีสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกและมุมมองที่มีคุณค่า ช่วยให้นักการเมืองสามารถนำทางประเด็นที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมผู้เลือกตั้งที่มีข้อมูลและมีส่วนร่วมมากขึ้น ที่ปรึกษาที่ดีไม่เพียง แต่ให้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณค่าเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมสภาพแวดล้อมของการสื่อสารแบบเปิด ช่วยให้นักการเมืองมีส่วนร่วมกับผู้เลือกตั้งของพวกเขาและเข้าใจความต้องการของพวกเขาได้ดีขึ้น

ส่งเสริมโดยการสนับสนุนให้มีทีมที่ปรึกษาที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขา แนวทางการทำงานร่วมกันนี้ไม่เพียง แต่ช่วยเพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมนวัตกรรมด้วยการรวมมุมมองและความเชี่ยวชาญที่หลากหลาย ส่งเสริมให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แนวทางที่ครอบคลุมนี้ส่งเสริมความรู้สึกของการมีส่วนร่วมของชุมชนและช่วยให้มั่นใจได้ว่าจะได้ยินเสียงที่หลากหลาย ซึ่งนำไปสู่โซลูชันที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายส่งเสริมความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบ ซึ่งในที่สุดนำไปสู่กลยุทธ์ที่ยืดหยุ่นมากขึ้นซึ่งสามารถปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ และจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาด้านนโยบายที่เป็นอิสระและสามารถให้คำแนะนำอย่างตรงไปตรงมา การสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างสำหรับการอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างทุกฝ่าย และนำไปสู่การพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ดังนั้น การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยตามหลักปณิธัตถ์ จะช่วยสร้างนักการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสร้างความผาสุกให้กับประชาชน การเน้นความเป็นผู้นำทางจริยธรรมไม่เพียง แต่จะช่วยเสริมภูมิทัศน์ทางการเมืองเท่านั้น การสร้างนักการเมืองที่มีคุณธรรมและจริยธรรมจะต้องเริ่มต้นจากการศึกษาและฝึกอบรมที่มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทักษะด้านจริยธรรม รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบและรับผิดชอบต่อการทำงานของรัฐบาล

ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากบทความ

สรุป

การส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองไทยตามหลักปาปณิกรรม สามารถช่วยให้การบริหารประเทศมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดียิ่งขึ้น โดยการพัฒนาวิสัยทัศน์ (จักขุมา) การเสริมสร้างความสามารถในการบริหาร (วิรุโร) และการเลือกที่ปรึกษาที่ดี (นิสสยสัมปันโน) จะช่วยให้ผู้นำทางการเมืองสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณธรรม โปร่งใส และเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาว การดำเนินการตามหลักการเหล่านี้ไม่เพียง แต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการกำกับดูแลเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างผู้นำกับประชาชนอีกด้วย ซึ่งในที่สุดก็ปูทางสู่ภูมิทัศน์ทางการเมืองที่ครอบคลุมและมีส่วนร่วมมากขึ้น การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับหลักปาปณิกรรมในหมู่นักการเมือง

และประชาชนจะเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการบริหารที่ดี และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจของประเทศ

การจัดกิจกรรมอบรมและสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักปาปนิกรรมจะช่วยสร้างแรงจูงใจให้กับนักการเมืองในการนำแนวทางนี้ไปใช้ในงานของตน และยังสามารถเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างผู้นำที่มีวิสัยทัศน์เดียวกันได้อีกด้วย การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในสังคม เช่น ภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจ จะเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญในการส่งเสริมหลักปาปนิกรรมให้เกิดผลอย่างยั่งยืน โดยการทำงานร่วมกันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน และสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้กับประเทศในอนาคต

ดังนั้น การพัฒนาระบบการศึกษาและการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นไปที่การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในนักการเมืองรุ่นใหม่จึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดผู้นำที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคมได้อย่างเหมาะสม และการสร้างหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาทักษะด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมจะช่วยเตรียมพร้อมนักการเมืองให้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เถาว์ลย์ นันทาภิวัฒน์. (2521). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตย สัมมาพันธ์. (2546). *ภาวะผู้นำ : พลังขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เนตร์พัฒนา ยาวิชรา. (2552). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ทริปปเบิลกรุ๊ป.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2552). *พุทธวิธีบริหาร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2546). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2554). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (ฉบับประมวลธรรม)*. กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ยงยุทธ เกษสาคร. (2541). *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ศลิษา พิบูลย์สวัสดิ์. (2567). พุทธบูรณาการพัฒนาระบบการนำเข้าเครื่องสำอางจากต่างประเทศเพื่อส่งเสริมการตลาดไทยของผู้ประกอบธุรกิจเครื่องสำอาง. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 7(6), 55-67.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2549). *การแสวงหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารมืออาชีพ กรณีผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริ รุ่งภัทรเสวต. (2567). กระบวนทัศน์รัฐประศาสนศาสตร์ตามแนวพุทธธรรม. *วารสารมจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 13(3), 415-426.
- เศวานิต เสดานนท์. (2542). *ภาวะผู้นำ*. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สถิตย์ กองคำ. (2544). *มนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้บริหาร*. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- เสาวนีย์ มิตตะธรรมากุล. (2567). การพัฒนาพุทธนวัตกรรมการจัดการคลินิกทันตกรรมในกรุงเทพมหานคร. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 7(5), 316-328.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1990). *Transformational leadership development*. California: Consulting Psychologist.